

OBSAH

1. ŘÍZENÍ LIDSKÝCH ZDROJŮ	11
Slovníček ke kapitolám 1 až 3	12
Použité zkratky	18
1.1 POTŘEBUJEME, CHCEME NEBO NECHCEME PERSONÁLNÍ STRATEGIE?	19
1.1.1 Strategie rozvoje lidských zdrojů a celoživotní učení	21
1.1.2 Cesty realizace strategie rozvoje lidských zdrojů	23
1.1.3 Strategické trendy řízení změn v rozvoji lidských zdrojů	24
Jaké jsou poznatky českých firem?	26
1.2 PERSONÁLNÍ MANAGEMENT JAKO STRATEGICKÝ NÁSTROJ ROZVOJE LIDSKÝCH ZDROJŮ	27
1.2.1 Úloha personálních manažerů v podnikání	27
1.2.2 Současné problémy a úkoly personální práce v českých podnicích	29
1.2.3 Současné problémy a úkoly světa práce	32
1.3 PERSONÁLNÍ ÚTVARY A JEJICH POSTAVENÍ	35
1.3.1 Strukturální uspořádání managementu lidských zdrojů	35
1.3.2 Hlavní úkoly a obsah základních činností managementu řízení lidských zdrojů	36
1.4 VEDENÍ LIDÍ A JEHO STYL	40
1.4.1 Manažer pro třetř tisíciletí	40
1.4.2 Vedení lidí jako řídicí jednání	41
1.4.3 Zásady vedení lidí	44
1.4.4 Účinný řídicí styl a tvůrčí vedení	51
1.4.5 Nové způsobilosti k tvůrčímu vedení	53
1.4.6 Znalostní management v práci personalisty	56
2. PERSONÁLNÍ INFORMACE – PLÁNOVÁNÍ A OPTIMALIZACE PRACOVNÍKŮ VE FIRMĚ	59
2.1 PŘEDVÍDÁNÍ A ODHAD POTŘEBY PRACOVNÍKŮ	61
2.2 ANALÝZA A POPISY PRACOVNÍCH MÍST A KVALIFIKAČNÍ PROFILY	64
2.3 ADMINISTRATIVNÍ A INFORMAČNÍ ZABEZPEČENÍ SYSTÉMU PERSONÁLNÍHO ŘÍZENÍ	68
2.4 PERSONÁLNÍ MARKETING JAKO NÁSTROJ KONKURENCESCHOPNOSTI FIRMY	73
2.4.1 Analýzy potřeb zaměstnanců jako vstup do personálního marketingu	73
2.4.2 Marketing mix a jeho uplatnění v rozvoji lidských zdrojů	74
2.4.3 Plánování potřeby – včasné získání personálu	75
2.4.4 Metody plánování zaměstnanců	76
2.5 ZÍSKÁVÁNÍ A VÝBĚR VHODNÝCH ZAMĚSTNANCŮ	77
2.5.1 Získávání zaměstnanců	77
2.5.2 Výběr zaměstnanců	79
2.5.3 Uvolňování zaměstnanců a péče o ně	82
3. ŘÍZENÍ PRACOVNÍHO VÝKONU A FIREMNÍ VÝKONNOSTI	87
3.1 MOTIVACE A ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ VÝKONNOSTI	89
3.2 MĚŘENÍ A HODNOCENÍ VÝKONNOSTI ZAMĚSTNANCŮ	92
3.2.1 Řízení výkonosti zaměstnanců prostřednictvím jejich hodnocení	96
3.2.2 Pravidla, techniky a způsoby hodnocení zaměstnanců	98
3.2.3 Nejčastější chyby při hodnocení zaměstnanců	101
3.3 PROGRESIVNÍ FORMY HODNOCENÍ VÝKONU VE VAZBĚ NA ODMĚŇOVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ	102
3.4 PROFESNÍ PŘÍPRAVA A DALŠÍ ROZVOJ ZAMĚSTNANCŮ	104

4. ODMĚŇOVÁNÍ ZAMĚŠTNANCŮ PRO PERSONALISTY.....	111
Slovníček.....	112
4.1 MZDA, PLAT A ODMĚŇA Z DOHOD.....	115
4.2 MZDA	116
4.2.1 Způsoby utváření mezd.....	116
4.2.2 Společné zásady pro sjednávání a určování mezd.....	118
4.2.3 Mzdový systém	119
4.2.3.1 Tarifní soustava.....	119
4.2.3.2 Příplatky ke mzdě.....	120
4.2.3.3 Mzdové formy.....	122
4.2.4 Naturální mzda.....	124
4.2.5 Mzda při uplatnění konta pracovní doby.....	125
4.3 PLAT	125
4.3.1 Platový tarif	126
4.3.1.1 Platová třída	126
4.3.1.2 Platový stupeň.....	127
4.3.1.3 Stupnice platových tarifů.....	129
4.3.1.4 Zvláštní způsob určení platového tarifu	129
4.3.2 Příplatek za vedení	130
4.3.3 Příplatek za noční práci.....	131
4.3.4 Příplatek za práci v sobotu a v neděli.....	131
4.3.5 Plat nebo náhradní volno za práci přesčas.....	131
4.3.6 Příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí	132
4.3.7 Zvláštní příplatek	133
4.3.8 Příplatek za rozdělenou směnu	133
4.3.9 Osobní příplatek	133
4.3.10 Příplatek za přímou pedagogickou činnost nad stanovený rozsah	134
4.3.11 Specializační příplatek pedagogického pracovníka	135
4.3.12 Odměna	135
4.3.13 Plat nebo náhradní volno za práci ve svátek.....	135
4.3.14 Platový výměr.....	136
4.4 SPOLEČNÁ USTANOVENÍ PRO MZDU A PLAT.....	137
4.4.1 Princip stejné odměny za stejnou práci a stejné odměny za práci stejné hodnoty	137
4.4.2 Minimální mzda.....	137
4.4.3 Nejnižší úroveň zaručené mzdy.....	138
4.4.4 Splatnost, výplata a srážky ze mzdy a platu	138
4.4.4.1 Splatnost.....	139
4.4.4.2 Výplata mzdy a platu	139
4.4.4.3 Srážky ze mzdy a platu	140
4.5 ODMĚŇA Z DOHOD	141
4.6 ODMĚŇA ZA PRACOVNÍ POHOTOVOST.....	142
4.7 NÁHRADA MZDY, PLATU NEBO ODMĚNY Z DOHODY O PRACOVNÍ ČINNOSTI PŘI DOČASNÉ PRACOVNÍ NESCHOPNOSTI NEBO KARANTÉNE PODLE ZÁKONÍKU PRÁCE	143
4.7.1 Podmínky práva na náhradu mzdy a na její poskytování.....	143
4.7.2 Výše náhrady mzdy (základní, zvýšená a snížená na polovinu)	145
4.7.3 Splatnost a výplata náhrady mzdy	150
4.7.4 Kontrola dodržování režimu dočasně práce neschopného pojištěnce a možnost postihu zaměstnance zaměstnavatelem.....	151

5. ZAMĚSTNANECKÉ VÝHODY (BENEFITY)	155
Použité zkratky	156
5.1 ZAMĚSTNANECKÉ VÝHODY	157
5.1.1 Zaměstnanecké výhody – základní informace a trendy	157
5.1.2 Financování a daňový režim zaměstnaneckých výhod u zaměstnavatelů v podnikatelské sféře.....	162
5.1.3 Odvod pojistného	163
5.1.4 Tvorba a čerpání sociálního fondu	165
5.2 VYBRANÉ BENEFITY A JEJICH POSUZOVÁNÍ Z HLEDISKA DANÍ Z PŘÍJMŮ A POJISTNÉHO	168
5.2.1 Rozvoj a vzdělávání zaměstnanců	168
5.2.1.1 Vzdělávání zaměstnanců v souvislosti s podnikáním a pracovním zařízením zaměstnance	168
5.2.1.2 Vzdělávání, které bezprostředně nesouvisí s podnikáním (předmětem činnosti) zaměstnavatele a s pracovním zařízením zaměstnance.....	170
5.2.2 Péče o zdraví.....	171
5.2.2.1 Příspěvky na nákup vitamínových prostředků a očkování zaměstnanců	171
5.2.2.2 Benefity formou rehabilitací a nadstandardní zdravotní péče	172
5.2.3 Pojištění a jiné finanční benefity	173
5.2.3.1 Příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem a na soukromé životní pojištění	173
5.2.3.2 Příspěvky na jiné formy soukromého komerčního pojištění (připojištění)	174
5.2.4 Rekreace, sport, kultura	175
5.2.4.1 Příspěvky na využívání kulturních, rekreačních a tělovýchovných zařízení.....	175
5.2.4.2 Kulturní a sportovní akce	176
5.2.5 Stravování zaměstnanců.....	177
5.2.5.1 Provoz vlastního stravovacího zařízení a nepeněžitý příspěvek na stravování	178
5.2.5.2 Peněžní příspěvek na stravování.....	179
5.2.5.3 Zvýhodněné stravování zaměstnanců v době čerpání dovolené a po dobu jejich dočasné pracovní neschopnosti	180
5.2.5.4 Stravování bývalých zaměstnanců, kteří u zaměstnavatele pracovali do odchodu do starobního nebo plného invalidního důchodu	180
5.2.6 Doprava zaměstnanců do a ze zaměstnání	181
5.2.6.1 Doprava zaměstnanců do a ze zaměstnání zajišťovaná zaměstnavatelem	181
5.2.6.2 Peněžní příspěvky na dopravu zaměstnanců do a ze zaměstnání	181
5.2.7 Benefity ke sladování profesního a rodinného života	182
5.2.7.1 Provoz vlastní mateřské školy, resp. poskytování plnění na využívání jiných předškolních zařízení	182
5.2.7.2 Peněžní příspěvky na hlídání dětí nebo na péči o jiné osoby, jimž je zaměstnanec povinován svojí péčí	183
5.2.7.3 Hlídání dětí, péče o jiné osoby, jimž je zaměstnanec povinován svojí péčí, formou služby.....	183
5.2.8 Bydlení	183
5.2.8.1 Příspěvky na přechodné ubytování mimo trvalé bydliště zaměstnance	183
5.2.8.2 Příspěvky na bydlení zaměstnanců	184
5.2.9 Využívání dopravních prostředků zaměstnavatele i pro soukromé účely zaměstnanců	185
5.2.9.1 Bezplatné využívání motorového vozidla.....	185

5.2.9.2	Úhrada nákladů spojených s čerpáním pohonných hmot na účet zaměstnavatele u vozidel používaných zaměstnancem ke služebním i soukromým účelům.....	185
5.2.10	Prodej výrobků a služeb.....	186
5.2.10.1	Prodej výrobků a služeb zaměstnancům za nižší než obvyklé ceny	186
5.2.10.2	Poskytování zlevněných nebo bezplatných jízdenek zaměstnancům a jejich rodinným příslušníkům zaměstnavatelem provozujícícm veřejnou dopravu	186
5.2.11	Odstupné, dovolená.....	187
5.2.11.1	Odstupné nad rámec zákoníku práce	187
5.2.11.2	Dovolená nad rámec základní výměry	187
5.2.11.3	Finanční kompenzace příjmu za první tři dny pracovní neschopnosti zaměstnance	187
5.2.11.4	Náhrada mzdy nad rámec zákona poskytovaná zaměstnavatelem svým zaměstnancům v době jejich pracovní neschopnosti	188
5.2.12	Benefity formou odměny.....	188
5.2.12.1	Stabilizační a věrnostní odměny	188
5.2.12.2	Odměny při životních a pracovních jubileích zaměstnanců a odměny při prvním odchodu do starobního nebo plného invalidního důchodu	189
5.2.13	Dary a sociální výpomoci.....	189
5.2.13.1	Dary	189
5.2.13.2	Sociální výpomoci k překlenutí mimořádně obtížných poměrů vzniklých v důsledku živelní pohromy.....	190
5.2.13.3	Sociální výpomoci poskytované zaměstnavatelem zaměstnancům při řešení mimořádně finančně tíživých situací	191
5.2.13.4	Sociální výpomoc poskytovaná nejbližším pozůstalým zaměstnance	191
5.2.14	Pracovní podmínky.....	192
5.2.14.1	Ochranné nápoje	192
5.2.14.2	Pitná voda	192
5.2.14.3	Nealkoholické nápoje	193
5.2.14.4	Závodní preventivní péče – lékařské prohlídky a lékařská vyšetření	193
5.3	DAR ODBOROVÉ ORGANIZACI, JEHO DAŇOVÝ REŽIM	194
5.3.1	Podmínky, za kterých si může zaměstnavatel, jiná právnická nebo fyzická osoba odečíst hodnotu daru ze základu daně.....	195
5.3.2	Posuzování daru z hlediska daně z příjmů a z hlediska daně darovací	197
5.4	SOUČINNOST PŘI ZDANĚNÍ PŘÍJMŮ ZAMĚSTNANCE	198
5.4.1	Průkazy předkládané pro některé měsíční slevy na dani	200
	Orientační přehled o posuzování vybraných nepeněžních plnění u daní a pojistného.....	203
6.	BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI, ZDRAVOTNÍ PÉČE.....	207
	Slovníček	208
	Použité definice a zkratky.....	208
6.1	PROHLÁŠENÍ SPOLEČNOSTI K BOZP A CÍLE BOZP	209
6.2	ŘÍZENÍ RIZIK	209
6.3	PRÁVNÍ A OSTATNÍ POŽADAVKY	215
6.4	STRUKTURA A ODPOVĚDNOST	215
6.5	VÝCVIK A ZPŮSOBILOST ZAMĚSTNANCŮ	218
6.6	KONZULTACE A KOMUNIKACE	225
6.7	DOKUMENTACE, ÚDAJE A ZÁZNAMY	231

6.8	PERSONÁLNÍ ČINNOST A BOZP	231
6.9	MONITOROVÁNÍ A MĚŘENÍ.....	236
6.10	HAVÁRIE, NEHODY, UDÁLOSTI A OPATŘENÍ	241
6.11	AUDITY, KONTROLY, PŘEZKOUMÁNÍ VEDENÍM.....	242
6.12	ZÁVĚR	243
	Příloha č. 1 – Základní právní registr BOZP.....	244
	Příloha č. 2 – Tabulka odpovědností za BOZP	248
	Příloha č. 3 – Vzdělávací projekt HELLA	250
	Příloha č. 4 – Seznam záznamů a dokumentů v BOZP.....	259
	Příloha č. 5 – Popis pracovní náplně (vzorový formulář)	261
	Příloha č. 6 – METODIKA 5S – auditování úklidu na pracovišti	263
7.	VEDENÍ PERSONÁLNÍ AGENDY, OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ	265
	Slovníček ke kapitolám 7 až 9	266
7.1	PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAHY.....	271
7.2	PRACOVNÍ POMĚR.....	272
7.2.1	Výběr nového zaměstnance.....	272
7.2.2	Předmluvní fáze	273
7.2.3	Vznik pracovního poměru.....	277
7.2.4	Informace o obsahu pracovního poměru	281
7.2.5	Ohlašovací povinnost zaměstnavatele	282
7.2.6	Změny pracovního poměru.....	282
7.2.7	Pracovní doba	284
7.2.8	Překážky v práci.....	288
7.2.9	Dovolená	290
7.2.10	Kontrola dodržování režimu dočasně práce neschopného zaměstnance.....	293
7.2.11	Skončení pracovního poměru	294
7.2.12	Činnosti zaměstnavatele při skončení pracovního poměru	301
7.2.13	Osobní spis zaměstnance	302
7.3	ZAMĚSTNÁVÁNÍ NA ZÁKLADĚ DOHOD O PRACÍCH KONANÝCH MIMO PRACOVNÍ POMĚR.....	304
7.3.1	Dohoda o pracovní činnosti.....	304
7.3.2	Dohoda o provedení práce	305
8.	VZTAHY K ORGÁNŮM A INSTITUCÍM.....	307
8.1	ÚŘAD PRÁCE	309
8.2	OSSZ/ČSSZ	310
8.2.1	OSSZ/ČSSZ – důchodové pojištění.....	310
8.2.2	OSSZ/ČSSZ – nemocenské pojištění	310
8.3	ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA.....	311
9.	ZAMĚSTNAVATEL A ODBOROVÁ ORGANIZACE, RADA ZAMĚSTNANCŮ A ZÁSTUPCE PRO OBLAST BOZP	313
	Použité zkratky	314
9.1	ZAMĚSTNAVATEL A ODBOROVÁ ORGANIZACE	315
9.1.1	Právo spolurozhodování.....	315
9.1.2	Právo projednání.....	316

9.1.3	Právo na informace.....	318
9.1.4	Právo kontroly dodržování pracovněprávních předpisů a předpisů na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany.....	318
9.1.5	Kolektivní smlouva.....	318
9.2	ZAMĚŠTNAVATEL A RADA ZAMĚŠTNANCŮ A ZÁSTUPCE PRO OBLAST BOZP	319
9.2.1	Právo projednání.....	319
9.2.2	Právo na informace	320
10.	ODLIŠNOSTI V PERSONÁLNÍ PRÁCI V NEPODNIKATELSKÉ SFÉŘE	321
	Slovníček.....	322
	Použité definice a zkratky	326
10.1	PERSONÁLNÍ PRÁCE V ÚZEMNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVĚ.....	327
10.1.1	Reformní procesy.....	327
10.1.2	Význam Koncepce přípravy pracovníků veřejné správy.....	327
10.1.3	Zákon o úřednících.....	330
10.1.3.1	Úředník.....	331
10.1.3.2	Vedoucí úředník a vedoucí úřadu.....	332
10.1.3.3	Pracovní poměr úředníka.....	332
10.1.3.4	Základní povinnosti úředníka.....	333
10.1.3.5	Vzdělávání úředníků	333
10.1.4	Rozvoj a kariéra pracovníků	338
10.1.4.1	Rozvoj pracovníků.....	338
10.1.4.2	Osobní kariéra.....	339
10.1.4.3	Plány osobního rozvoje	339
10.1.5	Výběrová řízení u územních samosprávních celků.....	340
10.1.5.1	Legislativa.....	340
10.1.5.2	Nábor a výběr zaměstnanců	341
10.1.5.3	Výběrové řízení	341
10.1.5.4	Fáze přípravy.....	342
10.1.5.5	Fáze realizace.....	345
10.1.5.6	Fáze vyhodnocování.....	348
10.1.5.7	Rozbory z problematiky výběrových řízení.....	349
10.1.5.8	Nedostatky v legislativě.....	349
10.2	PERSONÁLNÍ PRÁCE VE ŠKOLSTVÍ.....	350
10.2.1	Účastníci pracovněprávních vztahů ve školství.....	350
10.2.2	Systém výběru zaměstnanců a obsazování funkcí ve školství	352
10.2.3	Některá specifika v pracovněprávních vztazích ve školství	358
10.2.4	Systém dalšího vzdělávání ve školství	371
10.2.5	Systém hodnocení zaměstnanců ve školství.....	380
	Literatura použitá v kapitole 10.1	383